

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 6C/82/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5412203387
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Veselá
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2013:5412203387.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín samosudkyňou JUDr. Janou Veselou v právnej veci navrhovateľky: S. S., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. H., Q. Č.. XXXX/X, zastúpená JUDr. Michaelou Pagáčikovou, advokátkou so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského č. 47, proti odporcom: 1/ EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠOM KUŠNÍROM, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka č. 5, IČO: 36 613 843, 2/ K. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX, v konaní o vyslovenie neplatnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

I. Súd návrh odporcu v 1. rade na prerušenie konania **z a m i e t a** .

II. Súd **u r č u j e**, že rozhodcovská doložka uvedená v článku 18 Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne a.s., účinných od 1.8.2002 v znení dodatku č. 1 účinného od 01.01.2003, dodatku č. 2 účinného od 30.09.2003 a dodatku č. 3 účinného od 01.09.2004, **j e n e p l a t n á** .

III. Navrhovateľke sa náhrada trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 25.07.2012 sa navrhovateľka domáhala, pôvodne len voči odporcovi v 1. rade, určenia, že právny úkon: rozhodcovská doložka dojednaná v rámci Všeobecných obchodných podmienok k zmluve č. 0322725282 zo dňa 17.12.2004 je neplatná.

Návrh odôvodnila tým, že dňa 17.12.2004 spolu s manželom K. S. ako spoludlžníkom uzatvorila Zmluvu o splátkovom úvere č. 0322725282 s veriteľom: Slovenská sporiteľňa a.s., IČO: 00 151 653, so sídlom Suché Mýto č.4,816 07 Bratislava (ďalej iba veriteľ) v zmysle ktorej veriteľ jej a manželovi poskytol úver v celkovej výške 100.000,- Sk. Predmetnú čiastku spolu s príslušenstvom sa spolu s manželom zaviazali uhradiť. Súčasťou zmluvy o úvere boli aj Všeobecné obchodné podmienky, ktoré boli jednostranne určené veriteľom. Tieto všeobecné podmienky nemá k dispozícii. V rámci všeobecných obchodných podmienok bola dojednaná rozhodcovská doložka, v zmysle ktorej si veriteľ vymienil, aby všetky spory vyplývajúce zo zmluvy o úvere riešil Rozhodcovský súd. Zo strany veriteľa jej bolo doručené oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 20.11.2009, v zmysle ktorého jej veriteľ oznámil, že postúpil svoje práva z predmetnej úverovej zmluvy na odporcu. Vzhľadom na skutočnosť, že spolu s manželom predmetný úver neuhradzali riadne a včas, v súlade s podmienkami zmluvy, odporca podal žalobu na Rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave, ktorý rozsudok pod č.k. II/2011-7496 zo dňa 05.09.2011 rozhodol tak, že ju spolu s manželom zaviazal na zaplatenie čiastky 4.879,70 eur s príslušenstvom. Týmto žiada súd o vyslovenie neplatnosti rozhodcovskej doložky v zmysle ustanovenia § 80 písm. c/ O.s.p. s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 a ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Podľa článku 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej iba smernica) platí, že podmienka, ktorá nebola v spotrebiteľskej

zmluve individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podľa prílohy smernice 93/13/EHS obsahujúcej indikatívny a nevyčerpávajúci výpočet podmienok, ktoré môžu byť považované za nekalé, konkrétne podľa ods. 1 písm. q/ možno za neprijateľnú podmienku považovať neposkytnutie spotrebiteľovi právo alebo bránenie spotrebiteľovi v uplatňovaní práva podať žalobu lebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva ktorým sa riadi zmluvný vzťah malo spočívať iba na inej zmluvnej strane. V zmysle ustanovenia § 53 ods.4 písm. r/ Občianskeho zákonníka účinného od 1.3.2010, možno za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve považovať i dojednanie rozhodcovskej doložky v rámci ktorej požaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Podľa ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka platí, že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od ustanovení Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, za predpokladu, že sa nejednalo o podmienky individuálne dojednané, t.j. také podmienky, u ktorých spotrebiteľ mohol ovplyvniť ich obsah. V tejto súvislosti poukazuje navrhovateľka na to, že rozhodcovská doložka bola súčasťou vopred predtlačenej všeobecných obchodných podmienok veriteľa, pričom spotrebiteľ nemal možnosť túto podmienku vylúčiť, zmeniť, resp. vyjadriť svoj nesúhlas s jej obsahom. Ďalej navrhovateľka poukazuje na skutočnosť, že v rámci občianskeho súdneho konania sú vnútroštátne sudy povinné ex officio skúmať existenciu neprijateľných podmienok dojednaných v rámci spotrebiteľskej zmluvy a v prípade zistenia takýchto podmienok je súd povinný vysloviť neplatnosť neprijateľnej podmienky, hoci to účastníci konania nenamietali, resp. aj keď predmetná podmienka sa netýka predmetu konania. V tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Súdneho dvora (ES) vo veci C-243/08 zo dňa 04.06.2009, v zmysle ktorého Súdny dvor vyslovil, že právo Spoločenstva udeľuje vnútroštátnemu súdu právo, ale súčasne i povinnosť ex officio skúmať povahu zmluvných podmienok dojednaných v rámci spotrebiteľskej zmluvy vrátane povinnosti vysloviť ich neplatnosť v prípade zistenia tzv. neprijateľných podmienok v záujme poskytnutia ochrany slabšej strane zmluvného vzťahu a v záujme zachovania princípov, na ktorých je budovaná ochrana spotrebiteľa v rámci legislatívy EÚ. Poukazuje na to, že Rozhodcovský súd pri svojej rozhodovacej činnosti odvodil svoju právomoc na rozhodnutie v predmetnej veci z čl. 18 Všeobecných obchodných podmienok, pričom však neskúmal otázku, či predmetná rozhodcovská doložka bola dojednaná individuálne, či ju možno považovať za tzv. neprijateľnú podmienku, resp. či akceptovaním rozhodcovskej doložky jednostranne nanútenej dodávateľom, nebol spotrebiteľ poškodený na svojich právach predovšetkým v práve na spravodlivý proces garantovaný v čl. 46 a nasl. Ústavy SR. V tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.03.2012 sp. zn. 6Cdo/1/2012 v zmysle ktorého najvyšší súd konštatoval, že princíp "vigilantibus iura scripta sunt" v spotrebiteľských veciach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti rozhodcovskej doložky vidí najmä v tom, že má vedomosť, že odporca prostredníctvom súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého podal žiadosť na Okresný súd Námestovo pod sp.zn. EX 5990/12 v zmysle ktorej požaduje vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Reálne hrozí nútený výkon rozhodcovského rozsudku vydaného na základe napadnutej rozhodcovskej doložky. Naliehavý právny záujem opiera taktiež o skutočnosť, že rozhodnutím rozhodcovského súdu bola poškodená na svojich ústavne garantovaných právach, predovšetkým bolo porušené jej právo na spravodlivý proces, zakotvené v zmysle čl.46 a nasl. Ústavy SR, ale poukazuje i na porušenie práv spotrebiteľa zakotvených v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorých ochranu jej priznávajú nielen vnútroštátne pramene práva, ale ktorých ochrana je garantovaná i v zmysle prameňov komunitárneho práva ako aj v zmysle rozhodovacej činnosti Európskeho súdneho dvora. Zároveň poukazuje, že vnútroštátne právo jej nedáva inú legálnu možnosť ako napadnúť predmetné rozhodcovské rozhodnutie. Z uvedeného dôvodu sa ocitla v stave právnej neistoty, nakoľko predmetné rozhodcovské rozhodnutie je právoplatným exekučným titulom, na základe ktorého sa odporca môže kedykoľvek domáhať núteného výkonu rozhodcovského rozhodnutia. Reálne tak hrozí, že núteným výkonom rozhodnutia bude nútená podriaďiť sa rozhodcovského rozsudku, a to aj napriek skutočnosti, že predmetné rozhodnutie bolo vydané orgánom, ktorý nemal právomoc v predmetnej veci rozhodnúť, navyše nerešpektujúc ochranu práv spotrebiteľa.

Odporca v 1. rade sa k žalobnému návrhu vyjadril, prostredníctvom svojho zástupcu, písomným podaním, súdu doručeným dňa 15.10.2012. V tomto podaní uviedol, že má za to, že podpisom Zmluvy o splátkovom úvere č.0322725282 zo dňa 17.12.2004 (ďalej len "Zmluva") navrhovateľ vyjadril súhlas so Všeobecnými obchodnými podmienkami právneho predchodcu odporcu a v súlade s článkom 5 bod 2 Zmluvy vyhlásil, že sa oboznámil so Všeobecnými obchodnými podmienkami Veriteľa (ďalej aj "VOP"), súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Na základe vyššie uvedeného zastáva názor, že pokiaľ navrhovateľ podpisom Zmluvy vyslovil súhlas s VOP, vyslovil súhlas s ich komplexným obsahom, vrátane bodu 18 VOP. V zmysle bodu 18 VOP bola medzi predchodcom odporcu a navrhovateľom uzatvorená rozhodcovská zmluva formou rozhodcovskej doložky podľa § 3 a 4 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. K namietanej platnosti rozhodcovskej doložky navrhovateľ uvádza, že právny predchodca odporcu si pri dojednaní rozhodcovskej doložky plnil povinnosť uloženú mu zákonom. Dojednanie rozhodcovskej doložky podľa zákona o bankách v čase uzatvárania predmetnej Zmluvy je transpozíciou európskej legislatívy. Článok 24 smernice o spotrebiteľských úveroch (2008/48) ustanovuje "Členské štáty zabezpečia, aby sa zaviedol primeraný a účinný postup pre mimosúdne riešenie sporov na urovnanie spotrebiteľských sporov, ktoré sa týkajú zmlúv o úvere s využitím existujúcich subjektov." V zmysle § 93b ods. 1 zákona o bankách si banka pri uzatváraní rozhodcovskej doložky len plnila svoju povinnosť a navrhovateľovi najneskôr pri uzatváraní dokumentácie predložila návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v súlade s § 4 ZRK. Navrhovateľ mal právo odmietnuť rozhodcovskú doložku, avšak návrh prijal. Z uvedeného dôvodu nemožno rozhodcovskú doložku považovať za neprijateľnú podmienku. Odporca si dovoľuje poukázať na to, že platnosťou rozhodcovskej doložky sa primárne zaoberal rozhodcovský súd, ktorý je zo zákona oprávnený rozhodovať o svojej právomoci. Po preskúmaní rozhodcovskej doložky rozhodcovský súd uviedol, že má danú právomoc a že navrhovateľ a odporca uzatvorili v písomnej forme platnú rozhodcovskú zmluvu vo forme rozhodcovskej doložky a to v bode 18 VOP. Vzhľadom na to, že navrhovateľ v zmysle § 21 ZRK v zákonom stanovenej lehote nepodal námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu, je námietka neplatnosti rozhodcovskej zmluvy v prebiehajúcej konaní bezpredmetná. Zmluva zakladá medzi zmluvnými stranami záväzkový vzťah, ktorý sa v zmysle ustanovenia § 261 ods.3 písm. d/ Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy vždy bude spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka, pretože zmluva o úvere je tzv. "absolútnym obchodom". Odporca v 1. rade poukazuje na článok V bod 4 VOP, kde si zmluvné strany dohodli, že ich vzájomné vzťahy sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Rovnaký záver, a to že zmluva o úvere sa spravuje Obchodným zákonníkom, hoci je na strane odporcu spotrebiteľ, ustálil aj Krajský súd v Banskej Bystrici v uznesení sp.zn. 43Cob/231/2010. V období do 31.12.2007 (zmluva bola podpísaná 17.12.2004) sa vzťahovali ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v 8. časti Občianskeho zákonníka, ako aj na zmluvu podľa § 55 Občianskeho zákonníka. Zmluva o úvere bola upravená len v Obchodnom zákonníku a v zákone o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. (ďalej len "ZoSÚ"). V dôsledku toho sa na účastníkov úverovej zmluvy nevzťahovala povinnosť uvedená v prechodnom ustanovení § 879f ods. 3 Občianskeho zákonníka. Novelizovaným ustanovením § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nespravujú nároky vzniknuté pred 1.1.2008 a neposudzuje sa ani platnosť právnych úkonov vzniknutých pred 1.1.2008 (§ 879 Občianskeho zákonníka). To znamená, že pokiaľ pred dňom 1.1.2008 bola uzavretá Zmluva (kde mal byť odporca spotrebiteľom), nie je možné práva a povinnosti vzniknuté pred 1.1.2008 z tejto zmluvy posudzovať podľa § 52 až 54 Občianskeho zákonníka. Právne vzťahy zo zmluvy o úvere uzavretej pred 1.1.2008 sa v súlade sa v súlade s § 261 ods.1 písm. b/ Obchodného zákonníka spravujú Obchodným zákonníkom a podľa § 1 ods.2 Obchodného zákonníka Občianskym zákonníkom. Právna dovolenosť môže byť posudzovaná len podľa právnych predpisov platných v čase uzavretia zmluvy. Navrhovateľ poukazuje na článok V bod 4 VOP, kde si zmluvné strany dohodli, že ich vzájomné vzťahy sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Napriek vyššie uvedeným skutočnostiam odporca v 1. rade zastáva názor, že z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku II/2011-7496 zo dňa 05.09.2011 vyplýva, že príslušný rozhodcovský súd sa podrobne a dôsledne zaoberal skúmaním skutočností a zákonných ustanovení, pre ktoré by sa spotrebiteľ mohol dostať pri rozhodovaní v rámci rozhodcovského konania do nevýhodnejšej pozície ako v rámci občianskeho súdneho konania. Z odôvodnenia predmetného rozhodcovského rozsudku rovnako vyplýva, že rozhodcovský súd vyzval navrhovateľa (žalovaného v 2 rade v rozhodcovskom konaní) listom na podanie žalobnej odpovede, avšak navrhovateľ sa v súdom stanovenej lehote k návrhu nevyjadril a vyššie uvedené skutočnosti v rozhodcovskom konaní nenamietal. Má za to, že

navrhovateľova nečinnosť v rámci rozhodcovského konania nemôže byť dôvodom na diskreditáciu predchodcu odporcu a taktiež na spochybňovanie príslušnosti a zákonnosti postupu rozhodcovského súdu pri rozhodovaní. Navrhovateľova nečinnosť a pasivita v rozhodcovskom konaní nemôže byť rovnako dôvodom na vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky - platne dohodnutej rozhodcovskej doložky, ktorej dojednaním si navyše právny predchodca odporcu plnil svoju zákonnú povinnosť v zmysle zákona č. 483/2001 Z.z.o bankách. Navrhovateľ nebol v rozhodcovskom konaní činný a navyše po doručení rozhodcovského rozsudku nepodal v zákonom stanovenej lehote žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, napriek tomu, že bol o možnosti domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku riadne poučený, vyhovie navrhovateľovmu návrhu a prípadne vyslovenie neprijateľnosti namietanej zmluvnej podmienky, by bolo v hrubom rozpore so zásadou právnej istoty a zásadou ochrany legitímnych očakávaní účastníkov právnych vzťahov, ktoré sú základnými postulátmi komunikatívneho práva. Nie je pravdou, že sa jedná o mylné domnienky navrhovateľa, keď vo svojom vyjadrení uvádza, že vnútroštátne právo mu nedáva inú legálnu možnosť ako napadnúť predmetné rozhodcovské rozhodnutie. Rovnako ako uviedol súd v odôvodnení rozhodcovského rozsudku - novelizovaný § 40 ods.1 písm. j/ ZoRK zaviedol v rozhodcovskom konaní v európskom rozmere unikátnu možnosť preskúmania rozhodcovského rozsudku v súdnom konaní na základe toho, že navrhovateľovi je daná zákonná možnosť namietat samotný obsah rozhodcovského rozsudku a to v zásade v neobmedzenom rozsahu. Všetky skutočnosti, ktoré uviedol navrhovateľ v podanom podanom návrhu mohol uviesť vo vyjadrení k návrhu na začatie rozhodcovského konania a preto je možné prijať záver o účelovosti jeho tvrdení.

Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie na deň 15.10.2012, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky a oboznámením sa s listinnými dokladmi, ktoré tvoria prílohu žalobného návrhu a ďalej tými, ktoré sú založené v spise Okresného súdu Námestovo č.k. 5Er/601/2012, ako aj písomnosťami doručenými od Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie (v spise na č.l. 41 až 96).

Navrhovateľka vo svojej výpovedi uviedla, že pri uzatváraní úverovej zmluvy so Slovenskou sporiteľňou a ani potom všeobecné obchodné podmienky nedostali, takže ona ani nemala odkiaľ vedieť, že tam je tá rozhodcovská doložka. Nepamätá si, že by jej boli všeobecné obchodné podmienky dané k nahliadnutiu. Tieto sú hrubšie, nepamätá si, že by v nich listovala. Určite sa jej pri uzatváraní úverovej zmluvy nikto nepýtal, či chce, aby sa prípadné spory prejednávali pred rozhodcom alebo na všeobecnom súde. Zmluva sa uzatvárala tak, že najprv sa boli informovať, následne im povedali aké treba k tomu doklady a keď s nimi prišli, zmluva bola vypracovaná a oni ju podpísali. Pri uzatváraní zmluvy sa riešila iba suma úveru a výška splátok, určite sa neriešilo kto bude rozhodovať spory, a to či súd alebo rozhodca. Jej sa nikto nepýtal, či so všeobecnými obchodnými podmienkami súhlasí alebo nie. Úverovú zmluvu si prečítala, táto jej bola vysvetlená, ale nečítala všeobecné podmienky, ktoré mali k tomu byť.

Na uvedenom pojednávaní navrhovateľka, prostredníctvom svojej zástupkyne navrhla, aby do konania na stranu odporcu pristúpil K. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom S.Y. Č.. XXX.

O tomto návrhu súd rozhodol uznesením č.k. 6C/82/2012-114 zo dňa 29.10.2012 tak, že pripustil, aby do konania na stranu odporcu ako ďalší účastník pristúpil K. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. Č.. XXX, ktorý bude v konaní vystupovať ako odporca v 2. rade. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 25.05.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu Žilina č.k. 9Co/114/2013-158 zo dňa 28.03.2013.

Ďalšie pojednávanie dňa 18.11.2013 súd vykonal v neprítomnosti účastníkov konania, keď navrhovateľka a odporca v 1. rade boli na pojednávaní zastúpení svojimi právnymi zástupcami a odporca v 2. rade svoju neúčast' ospravedlnil (č.l. 206 spisu), pričom o odročenie pojednávania nežiadal.

Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie oboznámením sa spisom Okresného súdu Námestovo č.k. 5Er/201/2012, z neho najmä žiadosťou o udelenie poverenia z čl. 1, zápisnicou z čl. 2, rozhodcovským rozsudkom z čl. 3-6, zmluvou o splátkovom úvere z čl. 14-15, všeobecnými obchodnými podmienkami z čl. 16 až 31, uznesením z čl. 32, odvolaním oprávneného z čl. 37-41, vyjadrením povinnej v 2. rade k odvolaniu z čl. 52 až 57, predkladacou správou z čl. 72 spisu, listom krajského súdu z čl. 76 spisu a uznesením z čl. 78 spisu.

Právny zástupca odporcu v 1. rade na pojednávaní navrhol konanie prerušiť a to z dôvodu, že otázka neplatnosti rozhodcovskej doložky sa rieši v exekučnom konaní, ktoré prebieha na Okresnom súde v Námestove pod č.k. 5Er/601/2012, pričom vec je v štádiu odvolacieho konania a tak otázka neplatnosti tejto doložky bude čoskoro vyriešená, resp. to možno predpokladať a u navrhovateľky tak zanikne naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Takisto poukázal na to, že exekučné konanie a rozhodnutia v ňom vydané predstavujú prekážku začatej veci.

Právna zástupkyňa navrhovateľky uviedla, že s prerušením konania nesúhlasí, pretože navrhovateľka ako spotrebiteľka má vždy naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvnej podmienky, keďže na základe rozhodnutia v tomto konaní môže byť zastavené akékoľvek exekučné konanie, keď prebiehajúce exekučné konanie nemusí byť posledné, nakoľko oprávnený môže návrh na vykonanie exekúcie, na základe ktorého prebieha exekučné konanie pred Okresným súdom Námestovo, zobrať kedykoľvek späť a obrátiť sa na iného súdneho exekútora a potom môže byť začaté iné exekučné konanie na úplne inom súde na Slovensku.

K tomu právny zástupca odporcu v 1 rade uviedol, že poverenie na vykonanie exekúcie vydáva vždy ten súd, v obvode ktorého má povinný bydlisko, takže ak sa navrhovateľka nepresťahuje, tak zase by ohľadne prípadnej novej exekúcie o vydanie poverenia rozhodoval Okresný súd v Námestove.

Na prvom mieste sa súd zaoberal otázkou existencie naliehavého právneho záujmu, keď podaná žaloba je žalobou o určenie neplatnosti právneho úkonu podľa ust. § 80 písm. c/ OSP, ktorá skutočnosť vyplýva z nasledovného.

Podaným návrhom sa navrhovateľka domáha určenia neplatnosti rozhodcovskej doložky dojednanej v rámci Všeobecných obchodných podmienok k zmluve o úvere č. 0322725282 zo dňa 17.12.2004.

Konkrétne ide o doložku uvedenú v čl. 18, ods. 18.1 písm. b/ Všeobecných obchodných podmienok spoločnosti Slovenská sporiteľňa a.s. účinných od 01.08.2002 (ďalej len ako "VOP"), ktoré sú podľa čl. V bod 3 Zmluvy o splátkovom úvere č. 0322725282 uzavretej medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako veriteľom a navrhovateľkou a odporcom v 2. rade ako dlžníkmi súčasťou tejto zmluvy.

Podľa uvedeného článku VOP s nadpisom ROZHODCOVSKÁ DOLOŽKA sa banka a klient v zmysle § 3 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len ako "ZoRK") dohodli na uzavretí rozhodcovskej zmluvy, a to formou rozhodcovskej doložky k Zmluve v nasledovnom znení: banka a klient sa dohodli, že všetky spory, ktoré vznikli alebo vzniknú z bankových obchodov pri vymenovaných bankových produktoch alebo v súvislosti s nimi pri vykonávaní prevodov peňažných prostriedkov ako aj spory, ktoré vznikli alebo vzniknú zo zmlúv upravujúcich tieto bankové produkty alebo v súvislosti s nimi vrátane sporov o platnosť výklad alebo zrušenie bude prejednávať a rozhodovať Rozhodcovský súd (č.l.80 spisu).

Rozhodcovská doložka je rozhodcovskou zmluvou podľa ust. § 3 ods. 1 ZoRK uzavretou vo forme rozhodcovskej doložky.

Podľa § 3 ods. 1 ZoRK rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 4 ods. 1 ZoRK rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

Súd pritom dospel k záveru, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný, pretože vyriešením otázky platnosti rozhodcovskej doložky možno vyriešiť (v čase vyhlásenia rozsudku) existujúci stav právnej neistoty.

Z písomností doručených Stálym rozhodcovským súdom a zo spisu Okresného súdu Námestovo č.k. 5Er/601/2012 je zrejmé, že práve na základe žalobou napadnutej rozhodcovskej doložky založil svoju právomoc Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie, ktorý dňa 05.09.2011 vydal rozsudok č.k. II/2011-7496. Týmto rozsudkom bola navrhovateľka spolu s odporcom v 2. rade zaviazaná

zaplatiť odporcovi plnenie zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 322725282. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.11.2011, keď žalovaní nepodali na všeobecnom súde žalobu o jeho zrušenie. Uvedený rozsudok súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý, Exekútorický úrad so sídlom v Bratislave, Záhradnícka 60 doručil dňa 10.05.2012 Okresnému súdu Námestovo spolu so žiadosťou o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na jeho podklade. Okresný súd Námestovo túto žiadosť uznesením č.k. 5Er/601/2012-32 zo dňa 03.07.2012 zamietol (č.l. 121 spisu). Oprávnený (odporca v 1. rade) sa však voči tomuto uzneseniu odvolal (č.l. 124 spisu) a odvolacie konanie ku dňu vyhlásenia rozsudku nebolo doposiaľ skončené, ako to vyplýva z prípisu Krajského súdu Žilina, ktorý bol Okresnému súdu Námestovo doručený dňa 04.11.2013 (č.l.216 spisu).

Na základe uvedeného možno uzavrieť, že v súčasnosti prebieha na Okresnom súde Námestovo exekučné konanie, v ktorom sa žiada o udelenie poverenia na základe rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný na základe žalobou napadnutej rozhodcovskej doložky.

Za takéhoto stavu veci potom navrhovateľke, podľa názoru súdu, nemožno odoprieť právo domáhať sa určenia neplatnosti rozhodcovskej doložky samostatnou žalobou mimo exekučného konania.

Súd teda dospel k záveru, že v stave v akom sa vec nachádza v čase vyhlásenia tohto rozsudku má navrhovateľka naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

Pokiaľ potom odporca v 1. rade, prostredníctvom svojho zástupcu na pojednávaní dňa 18.11.2013 žiadal konanie prerušiť vzhľadom na prebiehajúce exekučné konanie Okresného súdu Námestovo č.k. 5Er/601/2012, v ktorom sa rieši otázka neplatnosti rozhodcovskej doložky s tým, že po jej vyriešení zanikne naliehavý právny záujem na žiadanom určení, súd takýto návrh musel zamietnuť a urobil tak spolu s rozhodnutím vo veci samej, pretože nejde o návrh na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 OSP, kedy súd musí konanie prerušiť, ale ide o návrh podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c/OSP, kedy súd môže a nemusí konanie prerušiť. V danom prípade pritom súd dospel k záveru, že návrh na prerušenie konania z dôvodu prebiehajúceho exekučného konania, v ktorom sa rieši otázka platnosti rozhodcovskej doložky, dôvodný nie je. Nemožno prerušiť konanie a čakať na výsledok iného konania (na viac nie základného, ale konania vykonávacieho) s tým, že tento výsledok so sebou prinesie zánik naliehavého právneho záujmu. Existenciu naliehavého právneho záujmu je nutné posudzovať podľa stavu v čase rozhodovania. Ak je v čase rozhodovania naliehavý právny záujem daný, treba o veci rozhodnúť, ak to jej vecná stránka umožňuje.

Konštatujúc nedôvodnosť návrhu na prerušenie konania, súd súčasne rozhodol aj vo veci samej, keď sa nestotožnil ani s ďalšou námietkou odporcu v 1. rade, že začaté exekučné konanie vytvára prekážku začatej veci. Ako už bolo uvedené v danom prípade ide dva druhy konaní, základné a vykonávacie, takže už len tento samotný fakt vylučuje, aby sa jednalo o "prejednávanie" tej istej veci, ktorá by predstavovala prekážku litispendencie.

Vychádzajúc z uvedených záver súd ďalej skúmal, či je v spore daná vecná legitímácia účastníkov konania a dospel k záveru, že tomu tak je. Navrhovateľka a odporca v 2. rade sú zmluvnou stranou rozhodcovskej zmluvy a odporca v 1. rade je právnym nástupcom druhej zmluvnej strany.

Podľa ust. § 3 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z., podľa ktorého rozhodcovská zmluva zaväzuje aj právnych nástupcov strán, ak to zmluvné strany v rozhodcovskej zmluve nevyklúčia.

V danom prípade rozhodcovská doložka nevyklúčila svoju záväznosť aj pre právnych nástupcov, z tohto dôvodu odporca v 1. rade ako právny nástupca pôvodnej zmluvnej strany z rozhodcovskej zmluvy vstúpil aj do práv a povinností z tejto zmluvy.

Napokon sa súd zaoberal samotnou platnosťou/neplatnosťou rozhodcovskej doložky.

V predmetnej veci je nesporné, že rozhodcovská zmluva nebola uzatvorená ako samostatná zmluva, ani nebola včlenená do textu úverovej zmluvy. Úverová zmluva len zakotvuje, že jej súčasťou sú VOP Slovenskej sporiteľne, a.s. účinné od 01.08.2002 a v týchto VOP je v čl. 18 ods. 18.1 písm. b/ uvedená rozhodcovská doložka. Tieto VOP vypracovala Slovenská sporiteľňa, a.s., navrhovateľka a odporca v 2. rade ich nepodpisovali. Navrhovateľka vo svojej výpovedi uviedla, že VOP ani nedostala. Bolo potom

na mieste posúdiť, či takto "uzavretá" rozhodcovská zmluva spĺňa podmienku písomnej formy podľa ust. § 4 zákona č. 244/2002 Z.z.. Ak by súd vychádzal z rozhodnutia NS SR č.k. 2Cdo 245/2010 zo dňa 30.11.2011 záver by bol taký, že podmienka písomnej formy splnená nebola, keď rozhodcovská zmluva v danom prípade nebola obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami. Treba pritom súčasne konštatovať, že ide o ojedinelé rozhodnutie, pričom neskoršie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR riešiace otázky platnosti rozhodcovských zmlúv (v spotrebiteľských veciach) posudzujú platnosť týchto dojednaní z pohľadu ust. § 53 Občianskeho zákonníka. Teda je málo pravdepodobné, že ak by rozhodcovské zmluvy uvedené vo forme rozhodcovskej doložky vo VOP považovali za neplatné pre nedodržanie formy, aby sa ďalej zaoberali ich neplatnosťou z dôvodu, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. V prípade, že by sa pripustilo, že časť obsahu zmluvy môže byť určená s odkazom na obchodné podmienky, čo koniec koncov umožňuje ust. § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka, je potrebné aby išlo o také podmienky, ktoré nie sú prekvapivé a nezvyčajné, pretože u týchto nemožno predpokladať, že ich pokryl zmluvný konsenzus a inkorporovali sa tak do obsahu zmluvy. Za zvyčajné a neprekvapivé podmienky možno považovať také, vo vzťahu ku ktorým možno rozumne predvídať, že môžu byť vo VOP. Podľa názoru súdu rozhodcovská doložka umiestnená vo VOP bez odkazu, zmienky v "hlavnej zmluve" je prekvapivou a nezvyčajnou klauzulou, ohľadne ktorej zo strany navrhovateľov nemohol nastať zmluvný konsenzus a nemohlo tak dôjsť k vzniku rozhodcovskej zmluvy, pretože chýbal k tomu prejav vôle navrhovateľov. Odhliadnuc od uvedeného, keby sa teda pripustilo, že uvedená doložka inkorporovala do obsahu "hlavnej zmluvy", išlo by o neprijateľnú a tým neplatnú zmluvnú podmienku. V danej veci totiž ide o rozhodcovskú doložku dojednanú so spotrebiteľmi, keď úverová zmluva bola uzavretá dňa 17.12.2004 a spravuje sa ustanoveniami Obchodného zákonníka, súčasne však na túto všeobecnú právnu úpravu nadväzuje právna úprava špeciálna - obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 30.06.2006, keďže úverová zmluva má povahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Slovenská sporiteľňa, a.s. totiž poskytla navrhovateľke a odporcovi v 2. rade úver v rámci svojho podnikania a navrhovateľke a odporcovi v 2. rade bol úver poskytnutý na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania (§ 3 ods. 1 a 2 zákona). V danej veci teda išlo o spotrebiteľský úver. V čase uzavretia úverovej zmluvy bol v účinnosti zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý v ust. § 23a ods. 2 písm. a/ v znení účinnom do 24.11.2004 zakotvoval, že typová zmluva nesmie obsahovať neprimerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, pričom typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Keďže v danom prípade je rozhodcovská doložka koncipovaná tak, že spotrebiteľia podľa predmetnej doložky nemajú možnosť zabrániť tomu, aby sa spor prejednal pred rozhodcovským súdom, ktorý sa nachádza v sídle veriteľa (odporcu v 1. rade) a v danom prípade viac ako 250 km od miesta bydliska spotrebiteľov (navrhovateľky a odporcu v 2. rade), súd považuje takéto dojednanie za také, ktoré na škodu spotrebiteľov zakladá hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to na ich škodu. Tento záver nie je spôsobilá zmeniť ani námietka odporcu v 1. rade, že Slovenská sporiteľňa, a.s. si zakomponovaním rozhodcovskej doložky do VOP plnila svoju povinnosť podľa § 93 ods. 1 písm. b/ zákona o bankách, pretože podľa druhého odseku § 93b uvedeného zákona klient nie je povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy podľa odseku 1. Z uvedeného vyplýva, že banka mala klientovi dať klientovi návrh rozhodcovskej zmluvy a klient mal mať možnosť sa rozhodnúť, či tento návrh prijme alebo nie. Banka však len do svojich všeobecných podmienok včlenila už "hotovú" rozhodcovskú zmluvu. Včlenila ju do textu VOP bez toho, aby ju odlíšila od ostatných zmluvných podmienok a umiestnila ju do záverečných ustanovení. V takomto prípade hovoriť o tom, že plnila svoju zákonnú povinnosť vyplývajúcu so zákona o bankách hovoriť nemožno. Zahmlievajúce včlenenie rozhodcovskej zmluvy do VOP nepochybne nie je to isté ako predloženie návrhu rozhodcovskej zmluvy. Dospejúc k záveru o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, súd návrhu navrhovateľky vyhovel.

S ohľadom na výsledok sporu možno konštatovať, že navrhovateľka bola v konaní plne úspešná a podľa ust. § 142 ods. 1 OSP by jej náležalo právo na náhradu trov konania, ktoré si uplatnila z titulu trov právneho zastúpenia, keďže v konaní bola zastúpená advokátkou. Súd jej právo na náhradu týchto trov konania nepriznal, a to aplikujúc ust. § 150 ods. 1 OSP, keď dôvod osobitného zreteľa pre nepriznanie trov, súd vzhladol v jej správaní. Súd dospel k záveru, že tento spor nemusel vôbec vzniknúť, keby navrhovateľkin postoj nebol v rozhodnom čase pasívny. Ak totiž mala za to, že rozhodcovská zmluva je neplatná, bolo na mieste, aby využila tento zákonom (§ 40 ods. 1 písm. c/ ZoRK) predvídaný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku a tento rozsudok napadla na všeobecnom súde v lehote 30 dní od jeho doručenia. Navrhovateľke bol rozhodcovský rozsudok doručený ešte dňa 16.09.2011 (doručenka

na čl. 41 spisu). Keby využila uvedený zákonný prostriedok, predišla by začatiu exekučného konania (v roku 2012) a tým aj vzniku tohto sporu. To, že navrhovateľka nepostupovala "hospodárne", musí ísť na jej ťarchu a nie na ťarchu odporcov, ktorí sú na viac v spore zaťažení poplatkovou povinnosťou, nakoľko navrhovateľka ako spotrebiteľka je v konaní od platenia súdnych poplatkov oslobodená (§ 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Zb. v platnom znení).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Dolný Kubín (§ 204 ods. 1 O.s.p.), v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 42 ods. 3 O.s.p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, jeho datovania a podpísania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Okresný súd Dolný Kubín
dňa 18. novembra 2013